Tilskipan;

Vmm Eitt og Añad i

Hioonabands

Sokum, og moote Laus-

læte/ med fleira/A

Islande.

HIRSCHHOLMS-Slote þañ 3. Junii Anno 1746.

Pryckt aa Hoolum i Hialltadal Anno 1746.

Landsbókasafn Islands

Vier Christian sá Sivt-

te/ af Guds Nad/ Kongur til Danmerkur oz Noregs/ Vinda og Gauta/ Hertuge i Slesvisk/ Hol-stein/ Stormarn og Dytmersken/ Greife uti Oldenborg og Delmenhorst/ etc. Giorum ollum Vitanlegt; Ad so sem Vier erum komner ad Raun uñ, hvorneñ ca Veru Lande Islande, i Tillite til Hioonabands Saka, skal undanganga adskilianleg Misbrwkan, ad nockru Leite par fyrer, ad sumar Persoonur, sem vilia iñganga Hioonabanded, laate ecke lijsa med sier af Predikunar Stoolnum epter Logunum, ad odru Leite, par ad sumer epter Trwlofun sla leinge Brullaupe ca Frest, og aptur, pad adrer, sem drijgt hafa Fridlu-Lijfe, par i Lande, reise burt, og meina sig frija fyrer Kirkiuñar Disciplin, nær peir koma aptur, med fleiru sem hier hia ca undañgeingur; Pvi hofum Vier, til ad hindra og afskaffa, allt soddañ vondt Skick og Sidvana, Allra-Naadugast fyrer gott funded, hier uñ og añars odruvijse, ad tilskipa og befala, sem Vier og hier med Allra-Naadugast til skipum og befolum, soleides.

1. Pad skal ecke leift vera Ungum Mañeskium ad iñganga Egtaskap, aan peirra Forelldra edur Forsvars Mana og naanustu Naunga Vitundar og Sampickes; Skule peir fyrer utañ loglegar Orsaker vilia Neyta edur hindra pad, byriar Profastenum, Prestenum og Syslumañenum ad ransaka Orsokena, og finest hun Ogilld pa ad leifa Giptumaled.

2. Eingum skal helldur leifast ad gipta sig, aan pess han hafe adur pecking ca sijnum Christendom, og ad minsta koste añadhvort peirra kuñe ad lesa ca Book, hvad Prestenum byriar ad ransaka, so vel sem og pad, hvort pau eru fær til pa Guds giefur peim Børn edur Hiw, tilhlijdelega ad uppfræda pau og Forstodu veita; Trwlofe edur samanvijge nockur Prestur olldunges fæfroodar Personur, og pad sijdañ verdur openbert, bæte han fyrsta sine, epter Kallsens Iñtekt, i añad sin tvsfallt so miked, eñ verde pad i pridia sin Stefnest han og dæmest par fyrer af Profasts Riettenum, so sem vorra Mandata mootproanlegur Yfertrodslu-Madur.

3. Pria Sunudaga hvorn epter añan, skal epter Logunum, ad undangeingeñe Trwlofun lijsast med ollum peim sem vilia iñganga Hioonabanded, utañ Vor Allranaadugasta Raadstofun sie fyrer pvi utvegud. Pa pridia Lijsing af Predikunar-Stolnum er ute, skulu pau sem trwlofud eru, nær Eingeñ logleg Forfoll eru til, næsta Sunudag par epter samanvijgiast, a hvorium deige po ei skal leifast, sem hijngad til vered hefur, HJOONABANDS SKJLMALA ad fyrertaka og uppleſa, uppa pad Guds hioonustugiord ei epter pvi uppehalldest. Peir sem aan loglegra Orsaka undandraga Brullauped leingur, skulu giefa 2. Rixd. og meira epter peirra Efn-

um

um og Tijmans undandrætte, og Prestureñ eins miked, ef hañ forsoomar ad aamiña Hlutadeigendurnar þar uñ, hvar med Syslumadureñ og Hierads Profastureñ skulu hafa Tilsion. So skulu og þau, sem hafa feinged vort Allranaadugasta Leife, ad gifta sig i forbodna Lide, aan undandrættar læta sig samanvijga i Egtaskap; Og ef i þvi skiedur nockurt olöglegt Uppehalld, hvort ed angiefast aa fyrer Superintendentenum skal hañ fyrersetia þeim vissañ Tijma og ef þad gagnar eckert, skulu þau ecke fremur niota vorrar Dispensationis, helldur skiliast strax hvort fra odru, og þar ad auke þad Seka aalijtast med Peninga Mulct, epter þess Efnum.

4. Pad skal ecke leist vera, ad ein Mañs edur Kveñpersona, sem vilia egta hvort añad, flitie sig a sama Bæ, aadur eñ Trwlofun er skied, helldur a Prestureñ ad fiaa þar til ad þau tafarlaust verde trwlofud, og sijdañ epter fyrerfarande Articula samanvigd.

5. Fyrer Trwlofun, Brwdkaup og Lijkfilgd og þess haattar Embættes Verk; Skal Prestenum leifast ad taka i moote þvi, sem Vidkomendurner Goodviliuglega vilia giefa þeim, med þvi vier efum ecke, ad sierhvor epter Guds Orde vyrde Prestsins Extra Erfide vid slijkar Utriettingar.

6. Breñevijns og añars aafeings Drickiar Vanbrwkan vid Trwlofaner, Brullaup, Barnafædingar, Lijkfilgder og þvilijk Samkvæme, skal hier med vera streingelega fyrerbodeñ. So skal og saa veniulege Saungur yfer Borde, þa hvor eirn, nær hañ dreckur, sijngur eitt Psalm-vers, hier epter vera afskaffad, med þvi su tilbærelega Andagt setst alleinasta þar med til Sijdu; Eñ þar a moote kañ i þess Stad bæde fyrer og epter Maaltijd sijngiast eirn Psalmur, sem er til meire Uppbiggingar. Hier fyrer utañ skal og allur añar Sidvane og vidteked Skick, so sem til dæmes, VIJTABJKAR, og adrer sem brwkader eru Sumstadar, aldeiles vera fyrerbodner og afskaffader.

7. Peir sem falled hafa i Fridlulifnad skulu þar fyrer ecke vera frijer fyrer Kyrkiuñar Disciplin þott þeir a medañ, og fyrr eñ broted auglioost verdur, hafe vered til Skrifta og Altares, og skal su Afsokun, ad þeir aafamt med odrum þeirra Syndum hafe og medkiendt þessa fyrer Gude, hvors vegna þeir ecke sieu skillduger ad giefa sig under Kyrkiuñar Disciplin, aldeilis vera Ogild, Eñ miklu fremur eiga þeir þar ad auke ad setiast i nockra þolanlega Mulct þa þeir med soddañ orijmelegum Undanbrogdum vilia dylia Sokena.

8. Drijge nockur Danskur edur Islendskur Fridlu-Lifse, og hañ reiser af Lande burt aadur eñ Sokeñ verdur Openber, þa skal hañ, nær ed hañ kiemur aptur, aan Mañgreinar Alits, standa Openberlega Kyrkiuñar Disciplin, eñ vilie nockur med Framtijdeñe Allra-Underdaanugast supplicera til Vor uñ Frijun fyrer Kyrkiuñar Disciplin, edur i odrum Egtaskapar Sokum, Samvitskuna aahrærande, þa skal hañs Supplicatia vera med Vidkomande Biskups Erklæring.

9. Peir af Oss Allra-Naadugast Octrojerada Islendska Compagnies Kaupmeñ, skulu hvort Kvolld, þañ Tijma þeir ern i Islande, nær Folk hætter Ervide og Bumbañ geingur, med stærstu Astundan og Adgiætne, sem þeir fiarlser fyrer Gude og þeirra Samvitsku ætla ad svara til, siaa til þess, ad eckert Kveñfolk sie i edur naalægt Kaupmañs Hwsunum, og ad þeirra Folk giefe ecke nockra Asteiting med Hneirlanlegu Haattalage, Eñ laangtum helldur sieu þeim Islendsku til eins goods Eptirdæmes, med Skijrlijfre Uñgeingne i Ordum og Verkum, hvorju Syslumadureñ i Sysluñe og naanustu Prestar næst Hreppstiorum med allre Vandlæting skulu giefa Giætur ad, ad þvi verde epterlifad.

10. Til þess ad koma i Veigeñ fyrer þa stoorn Hneixlan, sem Orsakast þar af, ad Folk so sem Bliggdunarlaust drijger Fridlu-Lifnad nockrum Sinum i Rod, þa vilium Vier hier med Allra-Naadugast hafa tilskipad og befalad, ad þa nockur hier epter skilde fremia fridlu-Lijse i fiorda Sine, skal hañ, sem fyrr, dæmast wr Lands Fiordungnum, eñ bere þad til i Fimta Sine, dæmest og sendest hañ Vægdarlaust til Tukt-Hwssens i Vorum Konglega Residentz-Stad Kaupmaña Hofn.

11. Þa ein Kveñ-Persona lijser eirn Fodur ad Barne, og Madureñ Neitar þvi, þa skal Vidkomande Syslumadur Undandrattarlaust, so fliott sem Prestureñ giefur honum þad til Kina, ransaka Maled, og ecke laata þad bijda þaungad til Manntals Pijng er hallded, so framt hañ vill ecke sialfur standa þar fyrer til rietta, uppa þad ad Hneixled verde burtteked, þad fyrsta mogulegt er.

12. Syslumsñunum skal hier med alvarlega vera befalad, epter Lagaña Fyrermælum ad sia til, ad þau sem framed hafa Fridlu-Lifnad, so framt þau Egta ecke hvert annad, skilest hvort fra odru, og sien ei a sama Bæ, ecke helldur i somu Sookn, eñ þeir sem drygia Hoor, skulu auk añars Straffs epter Lognum, rijma Syslna. Forsoome Syslumadur epter þvi ad lifa, þa betale hañ 8. Rixdl. Mulet i fyrsta Sine, eñ bere þad aptur vid, þa tiltalest honum uppa hañs Embætte. Eñ forsoome Prestureñ ad giefa þad Syslumañe til Vitundar, bæte hañ epter sine Formegan.

13. Drijge nockur Fridlu-Lifnad fyrer þeirra Confirmation, ellegar fyrer edur under þeirra Præparation, þa skulu Prestarner i eingañ Maata dyrfast ad medtaka þvilijk aan so Stoor naudsynlegrar Undervijsnar: Helldur skulu þau præpareraft lijka sem adrer og halldast fra Confirmationeñe, þar til þau eru fullkomlega Grundvollud, so skuln þau og sijdañ, Confirmerud, þo þau vilie egta hvort annad, standa bæde strax þar epter Openberar Skrifter, bæde þad sem hefur laated sig vanvyrda, og hitt sem hefur lagst med so Ungre Mañeskin, og i þañ maata ecke niota þess Beneficii sem Norsku-Log tilleggia odrum, sem epter drigt Fridlulijse vilia egta hvort annad, eñ fyrer odrum Fridlulijses-Bootum meiga þau þo vera frij, so framt þau strax epter Auslusnena egta hvort annad: Eñ ef þad finst ad þau aan Egtaskaps Lofunar hafe framed Fridlulijse hvort med odru, þa skal þad sem sig hefur soleides fyrer sijna Confirmation saurgad, hvort þad er Pilltur edur Stulka, so og þad þeirra sem annad hefur twikad, þo þad sama sie confirmerad, ecke einasta standa openberar Skrifter, helldur og setiast 3. Sunndaga Samfleitt, þa Folk geingur wr Kyrkiu, i Gapa-Stockeñ.

14. Af allum þeim Bootum sem epter þessare Vorre Allra-Naadugustu Forordning betalast; Vilium Vier Allra-Naadugast hafa giefed 2. þridiu Parta til Fortækra Barna Upphelldes og Undervijsunar, og þañ eina þridia Part til Medhialparaña, og skulu Vidkomande Yfervalds Personur skyldugar vera þær allar utañ Undandrattar ad inkreña, og til sierhvors Plantz Sooknar Prests, i hvors Sookn Bæturnar eru fallnar, Afdrattarlaust betala. Sijdañ skal Prestureñ uñ Utgangun hvors Ars, asamt med sijnum Medhialpurum, gisra þar fyrer Profastenum Skil og Rigtugheit, hvorueñ og til hvorra þesser tveir þridiu Partar eru wtdeilder, eñ þeim eina þridia Parte behallde Medhialpararner handa sialfum sier fyrer þeirra Omak.

15. Til Yfersetu-Kveña skal i sierhvorre Sookn, hvar þad er Mogulegt, af Prestenum og hañs Medhialpurum wtveliast fw Gudhræddasta og Skinsamasta Kona, Ein edur Fleire, epter Sooknareñar Stærd og Asigkomulage, hvor, med þvi Amtmadureñ kañ bwa so langt fra Sookneñe, skal takast i Eid, af Hreppstiornunum i Prestsens og hañs Medhialpara Vidurvist, og skal same Eidur þeim af Prestenum a tilteknum Tijma a Arenn epter Ritualnum fyrerleggiast. Þvi bioodum Vier og hier med befolum Vorum Stiftbefalings Mañe, Biskupum, Amtmañe, Logmsñum, Syslumsñum og odrum sem þesse Vor Forordning verdur tilsend, ad þeir hana a tilhlijdelegum Stodum til allra Epterriettingar strax laate lesa og auglijsa. Giefed a HIRSCHHOLMS Slote þañ 3. Junii 1746.

Under Vorre Konunglegre Hende og Signete.

CHRISTIAN R.

(L. S.)

Epter Allra-Naadugastre Skickan til mijn underskrifads, Dateradre a HIRSCHHOLMS Slote, þañ 3. Junii 1746. Er þesse Allra-Naadugasta Tilskipan, uñ Hionabandsaker og moote Laustæte a Islande, þañig sem her sest, wtlogd a Islendsku, epter þvi Danska Exemplare, og laateñ wtganga a Prent.

Test. Stada-Stad þañ 6. Augusti Anno 1746.

HALLDOR BRINJOLFS-SON